

J. A. Ipatti Oy. 50-vuotias.

Johtaja Juhani Ipatti.

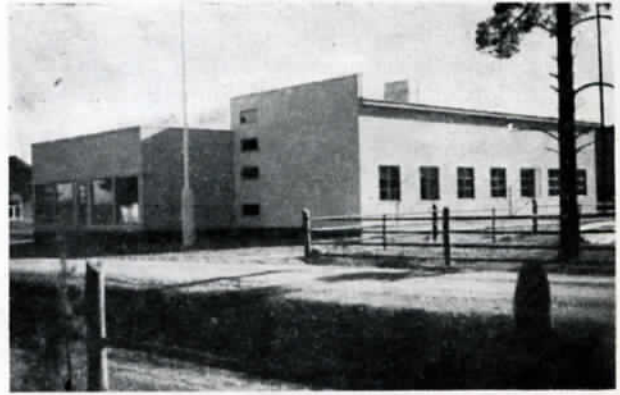
Perjantaina, huhtikuun 13 päivänä täytti J. A. Ipatti Oy. Kajaanissa 50 vuotta.

Pienestä alusta on liike paisunut erääksi huomattavimmista Kainuussa. Kun liikkeen perustaja Juhana Aleksinpoika Ipatti lähti kotoaan Vienan-Karjalan Muujärveltä eräänä kesäkuun päivänä vuonna 1889, oli hänellä taskussaan liikepääomaa kokonaista 60 kopeekkaa. Saavuttuaan

Suomeen, etsi nuori Juhana käsiinsä vanhemman veljensä, jolla oli kauppaliike ensin Viipurissa ja myöhemmin Nurmeksen kauppalassa. Juhana Ipatista tuli nyt jonkinlainen veljensä apulainen, mutta ei kestänyt kuin vajaan puoli vuosikymmentä, kun tapamme hänet oman liikkeen myymäläpöydän takana Kuhmossa, jonne hän oli perustanut sekatarvaliikkeen 13. 4. 1895. Ja tästä päivästä onkin luettava tämän Kainuun yksityisyritysjätoiminimen menestyksellinen synty.

Uusi sekatarvaliike näyttää saavuttaneen heti Kainuun korpipitäjäläisten suuren kannatuksen, sillä asiakaspiiri ja liikevaihto kasvoivat vuosi vuodelta. Rohkea yrittäjämieli ja vireä kauppamiehen veri alkoivat kuitenkin hakeutua laajemmille kauppaväylille. Ja niinpä vuonna 1908 Juhana Ipatti perustaa sekatarvaliikkeen Kajaaniin, missä vuokraa liikehuoneiston entisestä Sivosen talosta Kauppakadun varrella. Muutaman vuoden kuluttua oston kautta siirtyy hänen nimiinsä Korhosen omistama talo, jolla paikalla nykyinen liike sijaitsee. Pääliike on jatkuvasti Kuhmossa, kunnes vuonna 1917 Juhana Ipatti katsoi jälleen tulleen ajan, jolloin likeyrityksiä on laajennettava. Pääliike muutetaan Kajaaniin ja laajennetaan tukkuliikkeeksi, jolle hankitaan laaja jälleenmyyntiverkosto. Tämäkin yritys onnistui niin erinomaisesti, että jo kaksikymmenluvulla J. A. Ipatin tukkuliike oli alallaan Kainuun huomattavin. Yrittäjän ote ei herpaannu, vaan määrätietoisesti lähdetään valtaamaan uusia liiketoiminnan alueita. Vuonna 1923 perustetaan oma ompelimo. Vuosi 1925 on jälleen merkkipuosi. Liiketoiminta on laajentunut sikäli, että katsotaan välttämättömäksi rakentaa suuri, ajanmukainen liiketalo Kajaaniin. Sen valmistuttua keskitytään nyt pääasiallisesti tukku-, kangas- ja valmisvaatealalle.

Kehitys jatkui. Vuonna 1931 liike muuttuu J. A. Ipatti Oy:ksi, jossa kauppiaas Juhana A. Ipatin omistaa osake-enemmistön. Pula-ajan hellitettyä liiketoiminta jatkuu kasvavalla vauhdilla. Perustetaan seuraavat sisaryhtiöt: Sotkamon Talouskauppa Oy. Sotkamoon, Maalaisten Kauppa Oy. Kuhmoon ja Suomussalmen Kauppa Oy. Suomussalmelle, joilla jokaisella on useita lisäjakelupaikkoja. Lisäksi peruste-

Hyrynsalmen liiketalo ennen sotia.

taan sivumyymälät Ristijärvelle ja Hyrynsalmelle. Ja niinpä kun liikkeen perustaja ja omistaja Juhana A. Ipatti v. 1936 ainutlaatuisen vankan päivätyönsä suorittuaan pääsee iäiseen lepoon, jättää hän jälkeensä osakeyhtiön, jolla on to hyvin menestyvää myymälää eri puolilla Kainuuta.

Talvisotaa edeltäneinä vuosina J. A. Ipatti Oy:n toiminta hakeutuu yhä laajemmille kauppaväylille. Ei pelkästään Kainuu, vaan myöskin Pohjois-Karjala, Savo ja pohjoisessa Kuusamonkin seudut hakeutuivat asiakaspiiriin. Ja vuotta ennen talvisotaa eli 1938 nousi e.m. liikkeen liikevaihto yli 25 miljoonan markan ja osakeyhtiön palveluksessa oli yli 100 henkeä.

Saapuivat sitten sotavuodet. Heti sodan alkupäivinä tuhoutui Suomussalmen liiketalo suurine varastoineen. Samanaikaisesti hävisi Vuokin kauppavarasto sodan myrskytuuliin. Kuhmon pommituksessa menivät liiketalo ja varasto. Pian seurasi Sotkamon pommitus. Siellä muuttui tuhoksi liiketalo varastoineen. Ja kun Kajaania kohtasi suurpommitus, oli liikkeen suuresta kivitalosta jäljellä vain saavuavat rauniot. Talvisodan päätyttyä oli to myymälästä jäljellä enää kaksi, nimittäin Ristijärven ja Hyrynsalmen myymälät, joista viimeainittui sitten tuhoutui saksalaisten perääntymisvaiheen aikana.

Sota-aikojen raskaat vastoinkäymiset eivät kuitenkaan ole pystyneet tukahduttamaan tässäkin tapauksessa yrittäjähenkä. Niinpä heti talvisodan päätyttyä aloitettiin Kajaanin toimitalon jälleenrakennus ja kesäkuussa v. 1941 valmistuikin uusi, entistä chompi 4-kerroksinen liike- ja asuintalo, jossa alkoi toimintansa myös uusi sisaryhtiö Elokuva Ratto Oy. Väli rauhan jälkeen on pantu alulle niinikään Hyrynsalmen myymälän jälleenrakentaminen.

Liikkeen perustajan Juhana A. Ipatin kuoleman jälkeen v. 1936 olivat johtajina Jussi Ipatti ja Pauli Ipatti. Vuonna 1944 valittiin toimitusjohtajaksi Pauli Ipatti. Osastonhoitajina ovat toimineet rouva Olga Ipatti ja herra Mikko Vesanen, joka viimeksi mainittu oli yhtäjaksoisesti liikkeen palveluksessa vuodesta 1908 kuolemaansa, 2. 6. -44 saakka.